

N A Š D O M

„Vrli Slovenci: Prava vera bodi vam luč, materin jezik bodi vam ključ do zveličanske narodne omike.“ A. M. Slomšek.

Izhaja vsak drugi četrtek. Naročniki „Slov. Gospodarja“ ga dobivajo zastoj. Posebej naročen velja s poštnino vrad eno krono za celo leto. Posamezne številke veljajo 4 h. — Naročnina se pošilja na upravnništvo „Našega Doma“ v tiskarni sv. Cirila v Mariboru. — Za oznanila se plačuje od navadne vrstice (petit), če se enkrat natisne, po 15 h, dvakrat 25 h, trikrat 35 h.

Umor srbske kraljevske dvojice.

Nenavadne reči se dogajajo letos na slovanskem jugu. Makedonci se upirajo svojim stoletnim tlačiteljem Turkom ter se trudijo z orožjem v roki osloboditi tujega jarma. Hrvati ustajajo proti svojemu banu, ki že 20 let vlada v neizmerno škodo hrvatskega naroda. In sedaj prihajajo strašne vesti iz Srbskega. Srbsko vojaštvo je vstalo proti svojemu kralju ter umorilo njega, kraljico Drago, kraljičine brate in več dvorjanov. Vseh skupaj je deset mrtvih, dva sta težko ranjena. Ta novica vzbuja povsod veliko grozo. Zgodovina pozna le malo slučajev, da bi se na tako grozen način iztrebile kar cele kraljevske rodovine, kakor se je zgodilo sedaj v Srbiji. Vsakdo obsoja ljudi, ki so vzdignili meče proti svojemu kralju in svoji kraljici ter ju umorili.

Razlogi umora.

Umorjeni kralj Aleksander izhaja iz srbske knežje rodovine Obrenovičev ter je sin rajnega srbskega kralja Milana in njegove žene, ruske plemkinje Natalije. Kralj Milan je spravil kraljevo rodovino Obrenovičev med srbskim ljudstvom ob vsako ljubezen in spoštovanje. Živel je jako razuzdano in je svojo kraljevino izkoriščal za svoje osebne koristi. A kralj Milan je imel vojaštvo za seboj. Ljubil je vojaštvo ter se izkazal za vse hvaležnega, kar mu je vojaštvo storilo. Kralj Aleksander pa si ni znal pridobiti ne ljubezni ljudstva, ne ljubezni vojaštva. Posebno si je odtujil ljudstvo in vojaštvo, odkar se je dne 5. avgusta 1900 poročil z udovo Drago Mašinovo, jako slaboglasno žensko, ki je vjela mladega kralja v spretno nastavljenе zanj. Kraljica Draga je imela kralja popolnoma v oblasti. Kar je ona hotela, se je zgodilo. Kdor ni bil na njeni strani, tega je neusmiljeno preganjala. Na stotine poštenih ljudi je vrgla v ječo, samo da se ohrani na prestolu. Ker ni dobila nobenih otrok, delala je v zadnjem času na to, da postane njen brat, poročnik Nikodem Lunjevica — prestolonaslednik. Nikodem Lunjevica je bil razuzdan, neveden in ničvreden mladenič, zraven pa strašno ošaben, ker je bil kraljičin brat. Svoje predstojnike je javno preziral ter jim odrekal pokorščino. Toda kdor se je pritožil, bil je upokojen ali pa vržen celo v ječo. Med vojaštvom je vsled tega naraščala od dne do dne nevolja proti sedanji kraljevi hiši, in na tihem se je pripravljala zarota.

Ta se je izvršila na strašen način dne 11. junija po noči zjutraj.

Zarota.

Ker se je bilo bati, da se kraljičin brat Nikodem Lunjevica že prihodnji čas proglasi prestolonaslednikom, so častniki izvršili svoje nakane že dne 11. junija. Sicer pa se je zarota proti Obrenovičem že dolgo časa pripravljala. Že tri mesece so delovali po vsej deželi tajni odbori, ki so skupno z vojaštvom pripravljali krvavi dogodek. Pravijo, da sta bila vodja zarote sedanja nova ministra L. Sunković in Vojislav Veliković. Prvi sklep, umoriti kraljevske dvojice, se je storil pred meseci v višjih častniških krogih v Belemgradu.

Umor.

V sredo, dne 10. junija je bila v Belemgradu pevska slavnost, pri kateri je prisostovala tudi kraljevska dvojica. Po slavnosti sta kralj in kraljica s sorodniki večerjala, potem sta odšla v svoje spalnice. Med tem so imeli častniki-zarotniki svoje posvetovanje. Sklenili so še ta večer storiti odločilne korake. Dogovorjeno je bilo, da se kralja ustrelji, če se ne odpove kroni. Pešpolk št. 6 je bil določen, da izvrši grozodejstvo. Po polnoči, torej že dne 11. t. m., je zapustil pešpolk št. 6 vojašnico ter odkorakal proti konaku, kakor se imenuje kraljeva palača.

Vojaštvo je obstopilo konak in vdrla najprej na dvorišče v stari konak, kjer je soba za straže. Tu se je vnel prvi boj. Zapovednik straže kapitan Pera Panajotović se namreč ni hotel udati in straža je potegnila ž njim. Ko se jih je poskusilo siloma razorožiti, se je Panajotović branil in bil vsled tega ustreljen. Obenem je bilo obstreljenih tudi več straž. Med tem so častniki, na čelu jima podpolkovnika Naumović in Mihić šli — vsi oboroženi z revolverji — v novi konak nad kralja. Kralj je bil slišal streljanje na dvorišču in je pri oknu klical na pomoč, a konak je bil krog in krog obdan z vojaštvom. Poleg infanteristov so prišli tudi topničarji in so postavili pred konak topove. Oficirji, dospeli pred kraljevo spalnico, so potrkali na zaklenjena vrata, a kralj ni odprl. Na to je podpolkovnik Naumović pri zaprtih vratih prečital kralju listino, s katero se odpoveduje kroni in je vprašal kralja, če se uda in če je pripravljen podpisati to odpoved. Kralj je odgovoril, da se ne uda in dejal, da ima revolver pri sebi in da se bo branil. Oficirji so na to začeli s sekiro razbijati vrata, a ker so vrata trdna,

so jih razstrelili z dinamitno patrono. Tisti častnik, ki je dinamitno patrono užgal, je to plačal s svojim življenjem; eksplozija ga je ubila in grozno razmesarila. V tem hipu je prihitel kraljev generalni adjutant Lazar Petrović z revolverjem v roki. Ustrelil je med oficirje in zadell stotnika Dragutina Dimitrijevića, ki je obležal mrtev. Potem je planil na nadporočnika Ristića, ta pa ga je prehitel in ustrelil Petrovića z revolverjem, ki ga je pred nekaj mesci od kralja prejel v dar. Kralj ni mogel nikamor zbežati. Oficirji so — ko so bila vrata odprta — streljali kar zaporedoma na kralja. Kralj je bil od več krogelj zadet, a ni bil takoj mrtev, nego je živel še do 4. ure zjutraj. Čegave krogelje so ga zadele, se še ne ve, tudi se ne ve, kdo je ustrelil kraljico Drago. Kraljica je bila, čuvši streljanje, v sami srajci bežala iz svoje spalnice pod streho, a oficirji, ki so bili vlomili vrata v njeno sobo, so ji sledili in jo na stopnicah ustrelili. Vojaki so odnesli mrtvega kralja in mrtvo kraljico v stari konak, kjer so bila sedaj samo stanovanja dvornih uradnikov in uslužbencev.

Smrt bratov Lunjevica.

Kraljica Draga je imela dva brata, Nikodema in Nikolaja Lunjevica. Oba sta imela stanovanje v vojašnici. Ob istem času, kakor se je zgodil napad na kralja in na kraljico, je prišel oddelek vojaštva, da aretira oba brata Lunjevica. Ko so vojaki siloma odprli vrata, sta začela brata Lunjevica streljati, na kar so jih oficirji na mestu ustrelili.

Umorjeni ministri.

Dočim se je godila morija v konaku, so drugi častniki udrli v stanovanja ministrov ter jih ustrelili.

Ustreljeni so bili: ministerski predsednik general Cincar Marković, minister notranjih del Velja Todorović, vojni minister general Milovan Pavlović in topničarski stotnik Jovan Milković, svak ministerskega predsednika. — Hči ministra Todorovića se je vrgla med oficirje in svojega očeta, a ni bila ustreljena, pač pa ranjena.

Novo ministerstvo.

Sestavilo se je že pred umorom kraljeve dvojice novo ministerstvo, v katerem sedijo voditelji različnih političnih strank. Razveljavilo se je staro ustavo ter sklicalo za dne 15. junija skupščino, da si izvoli novega kralja.

Kdo bo novi kralj?

Izobraženi si žele ljudovlado ali republiko. Mnogi, posebno vojaštvo, si želi za kralja srbskega plemenitaša Petra Karagjorgjevića, katerega predniki so že vladali v Srbiji, a so jih Obrenovići pregnali. Nekateri pa si želijo kraljem črnogorskega knezevića Mirka, ki je oženjen s srbsko plemenitaškinjo. Kakor gredo glasovi, bo skoraj gotovo kraljem proglašen Karagjorgjević. Že na dan umora je hodilo ljudstvo po ulicah ter klicalo navdušeno: »Živio Peter Karagjorgjević, živio novi kralj!«

Po umoru.

Do opoldne je imelo vojaštvo zasedene vse ceste. Topove, katere je uporno topničarstvo pripeljalo pred kraljevi konak, je občinstvo okrasilo z zelenjem. Častniki so hodili okoli s čepicami, raz katerih so potrgali znake kralja Aleksandra. Poveljnik dunavske divizije Nikolić je z 8 polkom hitel proti Belemgradu, a pred mestom ga je ustavil nadporočnik Katović z večjim vojaškim oddelkom. Čete so se spoprijele, oba častnika sta mrtva. Tudi v Knez Mihajlovi ulici je bil boj. Tudi tu so zmagali ustaši. Strašni konec Obrenovićeve ni naroda prav nič vznemirila. V celi državi vlada mir in nihče ne pomiluje žrtev strašne noči. Belograsko prebivalstvo je vzelo dogodke popolnoma ravnodušno na znanje. V celem Belemgradu je razobešena samo ena črna zastava, poleg nje pa je razobešenih vse polno narodnih zastav.

Zadnji trenotki kraljeve dvojice.

O zadnjih trenotkih kraljeve dvojice pripovedujejo nekateri poročevalci zopet nekoliko drugače. Kakor pri enakih dogodkih, se nikdar ne strinjajo poročila v vseh rečeh. Nekatera poročila pravijo: Zarotniki so hoteli pri kralju najprej, da podpiše listino, da Draga zapusti Srbijo in se odreče vsaki kraljevski časti. S tem je bil kralj Aleksander zadovoljen. Ko je pa kralj videl, da na listini tudi stoji, da se mora tudi on sam odreči prestolu, postal je ves divji in kričal, da listine ne podpiše. Kralj je vpil: Vi ste veleizdajalci in utaknil vas bom vse v ječe. Zarotnik Mihić je zaklical kralju: »Veličanstvo, tega ne bode storili!« Kralj se je z vsemi močmi uprl in kričal: »Vojaki, vi ste izdajalci!« ter je pričel steljati. Draga je bila takrat še v postelji, iz katere so jo nato potegnili zarotniki. Sedanjí novi minister Mašin, s v ak Dragin, je prvi sunil smrtonosno bodalo kraljici v prsa. Truplo Drage je do popoldne ležalo tako, kakor je bila umorjena. Zatrjuje se, da zarotniki prvotno niso nameravali umoriti kraljice Drage. Hoteli so jo po noči prepeljati preko Donave na avstrijska tla. Kraljica se je, oblečena v samo srajco, srdito branila, držeč v vsaki roki revolver. Nato so jo ustrelili.

Kraljeva mati — pokop.

Kraljeva mati Natalija še živi, prognana iz svoje domovine, v Parizu. Ni dolgo, kar je prestopila h katoliški veri. Poroča se, da je kraljica Natalija zvedela o nesrečnem koncu svojega sina med sv. mašo v Parizu. Zaklicala je baje: »Moj ubogi zapeljani Saša!« Nikogar ne pusti k sebi in ne prestando joče. Novo ministerstvo je prosila, ako sme priti k rakvi svojega sina. Dobila je brzjavni odgovor, da se ji z ozirom na red in mir dohod na Srbsko prepove.

Ker se je bilo bati, da kraljica Natalija kljub temu pride na Srbsko in da bi narod ne potegnil ž njo, so pokopali že dne 12. junija ponoči ustreljenega kralja in kraljico popolnoma na tihem.

Peter Karagjorgjević.

Prince Peter Karagjorgjević ima največ upanja, da postane srbski kralj. Prince šteje sedaj 57 let. Rojen je bil l. 1846 kot sin Aleksandra Karagjorgjevića, poročil se je l. 1883 s hčerjo črnogorskega kneza Nikite, princezinjo Zorko, rojeno l. 1864, ki pa je že v marcu l. 1890 umrla. Prince Karagjorgjević je že nekaj časa v Genfu, kjer je v vseh krogih priljubljena oseba. Stanuje s svojo drugo poročeno ženo, s svojim mladim nečakom v nekem malem hotelu v Rue de Monuevier. Prince ima tri otroke: 18letno hčerko in dva dečka, katerih eden je star 16, drugi 15 let. Vsi trije otroci živijo v Rusiji. Prince je izjavil, da o dogodkih v Belemgradu ni nič vedel in da tudi nobenih oficijelnih poročil ni sprejel. Čuje se pa, da je dobil številno brzjav in da odpotuje v Beligrad. Baje se je prince izjavil, da le tedaj zasede srbski prestol, ako to odobrita Avstrija in Rusija. Dolgo časa je bil prince v bližini Dunaja in je bil zadnji čas v dobrih odnosih do ruskega in avstrijskega dvora.

Srbski kralj.

Srbskim kraljem je bil dne 15. junija v narodni skupščini enoglasno izvoljen Peter I. Karagjorgjević.

Iz Hrvatske.

Ustaja ni nič odnehala, ampak se še vedno širi. Posebno hudo je bilo zadnji čas v Varaždinu in okoli mesta, toraj tudi v Medjimurji. Na Hrvatsko-slovenski meji se je orožništvo pomnožilo. Središče ustaje je še vedno Zagreb. Ustaši silovito delujejo s požiganjem. Zdaj zaplami grad, zdaj palača. Vojštva se potrebuje od dne do dne več. Iz Maribora n. pr. je vse vojaštvo na Hrvatskem izvzemši deželne brambovce. Posebno nemirno je bilo o binkoštnih praznikih. Tudi na Telovu bi menda bilo prišlo do spopadov, ako bi se ban ne bil tako silovito zavaroval. Udeležil se je namreč ljudstvu navkljub procesije in to je kri silno razburilo. Ali zgodilo se mu le ni nič, ker je hodil trdno za nadškofom in sredi tisoč vojakov in orožnikov. Kadar ban sploh stopi na ulico, in temu se ne more izogniti, ker se pogosto vozi na Dunaj, je vselej okoli njega vse polno vojakov, orožništva, policajev in detektivov. Pravijo, da je ban že zbegau, ali popusti pa ne. On hoče Hrvate potlačiti. Vsi količkaj imenitni rodoljubi so zaprti, časniki se konfiskujejo, n. pr. samo meseca maja so pošteni hrvatski časniki bili zaplenjeni 114krat, kmetje padajo pod svinčenkami kakor muhe, troški za oboroženo silo so ogromni ter so samo do konca maja že znašali 1 mil. kron, skratka banova vlada se ne plaši nobenega sredstva, da bi ubogo krvavito ljudstvo usilila v madžarski jarem — in pomoči, od koder bi edino mogla priti, le še ni.

Črtice o socijalnem vprašanju.

(Piše Al. Kokelj.)

XI. Zdravniki. Nauk socijalnih demokratov o zasebni lastnini.

Če je bil v prejšnjih časih tu in tam kdo hudo bolan, zdravili so ga razni ma-

zači in konjederke. In čim več je bilo teh, tem slabše je bilo bolniku. Jednaki mazači hodijo zdaj okrog bolne človeške družbe in jo hočejo ozdraviti brez ozira na vero in Boga. Kdo so ti? Socijalni demokratje, katerim se pravi tudi socijalisti ali komunisti. Nauk o tem pa, kako bi se njih nazori uresničili v življenju, se imenuje socijalizem. Na čelu socijalnim demokratom so večinoma Judje, kateri zlorablajo delavno ljudstvo.

Tem nasproti delujejo možje, ki hočejo na krščanski podlagi ozdraviti človeško družbo. Imenujejo se krščanski socijalisti ali krščanski demokratje. Njim na čelu so sami papež Leon XIII. in mnogo drugih veljakov. Nauk pa, kako bi po krščanskih načelih ozdravili človeško družbo, se imenuje krščanski socijalizem. Krščanstvo je že enkrat ozdravilo človeško družbo, krščanstvo je ozdravilo delavnemu ljudstvu spono, v katere so ga bili uklenili paganski rimski bogatini; krščanstvo je že enkrat prenovilo ves svet kakor so čitatelji lahko spoznali iz prvih člankov teh »Črtic«. In dandanes more zopet jedino krščanstvo ozdraviti človeško družbo ter zaceliti rane trpinom, katere jim je vsek liberalizem.

Kako je li mogel liberalizem v kratkem času tako razdejati človeško družbo? Ker se je odel s plaščem omike, znanosti in umetnosti. Liberalci so smatrali sami sebe za jedino pametne, olikane in napredne; vsakega, ki ni trobil v njihov rog, so razupili za klerikalca, nazadnjaka in mračnjaka. Od lepih besed teh širokoustnežev se je dalo tudi delavno ljudstvo za kratek čas omamiti ter je stopilo pod zastavo liberalizma. Toda kmalu je spoznalo, da je liberalizem sebičnež, lažnik, goljuf in brezverec, ter je jelo zapuščati njegove vrste. Tisti, katerim je liberalizem vzel ali omajal versko prepričanje, so se pridružili socijalnim demokratom, drugi so stopili na krščansko stran. Liberalno pa je še ostalo po veliki večini državno uradništvo, bogati mestjani, podjetniki in velik del inteligence; na deželi se pridružujejo tem najbolj šnopsarji in ponočnjaki. Vkljub temu pa, dasi so nazori liberalcev in socijalnih demokratov bistveno različni, jih vendar veže trdna vez, ki se utrjuje zlasti ob volitvah, namreč strastno sovražstvo do vsega, kar nosi krščansko ime.

Kako se bo torej ozdravila bolna človeška družba? Kakšna zdravila imajo socijalni demokratje in kakšna krščanski socijalisti? Naj začnem pri prvih!

1. Kaj uče socijalni demokratje o zasebni lastnini? Bebel, voditelj nemških socijalnih demokratov, piše: »Vsa nesreča na svetu in vse družabno zlo brez izjeme prihaja od zasebne lastnine, za to se mora vsa zasebna lastnina, zemlja, poslopja, stroji in orodje, vzeti dosedanjim lastnikom in mora postati lastnina družbe.« To se pravi: Če bi prišli socijalni demokratje do vlade, bodo vzeli posameznikom vse njihovo premoženje. Lastnica tega premoženja bo potem socijalno-demokratska država, katera bo dala vsakemu toliko od tega, kolikor bo delal. Nekaj časa so pravili socijalni demokratje, da se bo ta prevrat izvršil mirno in kmalu, češ da bodo kmetje v kratkem čisto obubožali, denarje bodo pa vse imeli nekateri bogatini. Ko bi ta čas prišel, bodo obubožani kmetje in delavci rekli bogatinom: vaše premoženje je naše in

— socialno-demokratska država bo ustanovljena brez prelivanja krvi. Socialni demokratje so res delali po tem načrtu. V nobenem državnem zboru še niso glasovali niti za eno kmetom ugodno postavlo. Povsodi govore za prosto carino. Kmeti hočejo uničiti, ker vedo, da bo le uničen kmet njihov pristaš. Kautsky, socialno-demokratski učenjak, sam pravi: »Le kmet, ki nima več upanja, bo naš pristaš.« Toda v zadnjem času so uvideli, da tista doba, ko bodo na eni strani sami bogatini, na drugi pa reveži ali kot jim pravijo socialni demokratje proletarijat, najbrže nikoli ne bo prišla. Tudi vedno bolj spoznavajo, da jim niti premožni niti revni ne bodo prostovoljno izročili svoje lastnine. Zato pravijo zdaj, da bodo s silo jemali ljudem njihovo premoženje.

Ljubi čitatelj, ti imaš v domači vasi lepo hišico in malo posestvo zraven. Tudi nekaj dolga še imaš, a vendar si v obče srečen ter s pridnim delom preživljaš sebe in družino. Tvoj sosed ima večje posestvo, večjo hišo, precej živine in posle. Drugi sosed je rokodelce, prebiva v tuji hiši, je sicer revež, a s pridnostjo vendar premaguje vse ovire. In tako gre v vasi hiša za hišo, jedna je premožnejša, druga revnejša. Kar naenkrat pridejo v državi socialni demokratje do vlade. Komisija z vojaki pride v vas in zahteva od posestnikov, da ji morajo takoj izročiti vse svoje imetje: zemljo, poslopja, stroje in drugo. Nobene izjeme ni; bogati veleposestniki in zadolženi kočarji, rokodelci in obrtniki, vsi morajo dati svoje premoženje. Kdor bi se temu upiral, bi stavil svoje življenje v nevarnost. Boste li dali prostovoljno? Mislim da nikakor ne. Prej bi polovica ljudij umrla v boji, predno bi socialni demokratje vzeli ljudem njihovo zasebno lastnino.

Socialni demokratje pravijo, da se zasebna lastnina mora za to vzeti, ker je vir nesreč in občno državno zlo na svetu. Moj Bog, žganje je tudi vir nesreče za marsikatero pijanca, a vendar nikomur ne pade v glavo, da bi ga prepovedal kuhati. Žveplenke povzročijo lahko velikanski požar, a jih le rabimo. In koliko hudega naredi jezik človeškemu rodu! Po načelu socialnih demokratov bi torej bilo najbolje vse jezike porezati, potem bi bil mir. Za to je tudi neumnost kaj takega trditi, da se mora vsa zasebna lastnina za to odpraviti, ker jeden ali drugi Jud ž njo škoduje ljudstvu ali je izkoriščuje.

Razven tega socialni demokratje nič ne pomislijo na prirojene lastnosti človekove. Človek ima namreč le tedaj veselje do dela, če vé, za koga dela, če vé, da dela za-se in za svojo družino. Kako bo pa kdo imel veselje do dela v socialno-demokratski državi, ker bo delal le za druge? Zakaj ne računajo s tem prirojenim svojstvom? Nadalje pravijo socialni demokratje, da hočejo nekaj podobnega napraviti kot je v katoliških samostanih, kjer tudi posamezniki nimajo nič premoženja. A pomisliti je treba, da je tu vendar velika razlika. V samostan stopi vsak prostovoljno, dela eno ali več let novicij in potem, ko to skušnjo prestopi, napravi se le obljubo prostovoljnega uboštva. Ako pa za časa novicijata izprevidi, da ni zanj samostansko življenje, slobodno odide. Socialni demokratje bodo nasprotno le s surovo silo spravljali ljudi v svojo državo, ne bodo imeli nobenega »novicijata« in

ne bodo nikogar z lepa proč pustili. Pri njih bo vse prisiljeno, in kar je prisiljeno, ne more ostati trajno.

In še nekaj! Socialni demokratje se ravno tako kot liberalci vedno širokoustijo z besedo »sloboda«, v resnici pa so največji trinozi in zatiralci. Kdor nima svojega premoženja, ni sloboden. To vidimo v družinah, kjer so otroci popolnoma odvisni od staršev, dokler sami česa ne zaslužijo. Jednako bodo ljudje čisto odvisni od socialno-demokratske države, živeli bodo v huji sužnjosti kot je bila v paganski rimski državi.

Socialno-demokratski nauk o zasebni lastnini je torej pogubljiv in nespameten, a tudi proticerkven in brezversk, ker božje zapovedi nam pravijo, da niti grešnega poželenja ne smemo imeti po tujem blagu. Če niti grešnega poželenja ne smemo imeti, smemo tem manj komu s silo kaj jemati.

Razne novice in druge reči.

Vznemirljive vesti. V nedeljo, dne 14. t. m. se je raznesla vest, da so sv. Oče umrli. Izkazalo se je, da je ta vest popolnoma izmišljena. — Dne 12. t. m. je blazen človek, Jakob Rajh, hotel napasti našega cesarja, ko se je peljal v Šenbrun. Udaril je proti vozu, a hvala Bogu ni zadel. Umobolnega napadaleca so odpravili v blaznico.

Mladeniški shod. Prihodnjo nedeljo, dne 21. junija je mladeniški shod pri Materi božji na Ptujski gori za mladeniče z Dravskega polja, Dravinjske doline, Haloških in južnih Slovenskih gor. Ob 10. uri je slovesna služba hojja, potem pa priredi »Gorsko bralno društvo« slovesno zborovanje za mladeniče. Mladeniči ptujskega okraja se zberejo zjutraj ob 8. uri pri Sv. Lovrencu na Drav. polju, odkoder je procesija na Goro. Mladeniči, kvišku! Mladeniči pokažite svojo zavednost in pridite v obilnem številu na shod! »Štajerčevi« privrženci že hujskajo proti shodu, a za to se ne zmenite! Prezirajte popolnoma njih izzivanja!

Sv. Peter pri Radgoni. Prosim, da blagovolite v Vašem cenjenem listu objaviti sledečo izjavo: Podpisana obžalujem, da sem v predzadnji številki »Štajerca« napadla naše gospode kapelane, ki v naši župniji veliko dobrega storijo in katerim moram le hvaležna biti. Ravno tako obžalujem, da je vsled mojega dopisa »Štajerca« napadel čast in poštenje naših deklet, piscoč, da tista dekleta, ki pogosto v župnišče zahajajo, ne bi bile device, ampak nekaj drugega... Šele iz slednjega stavka, (kateri nisem jaz pisala), sem spoznala grozno hudobijo »Štajerca«, ki se drzne na tak podoben način in na moj podpis našim dekletom miselno odrekat in vzbujati nesramno misel ali sum, kakor če bi naši vse časti vredni duhovniki pobožna dekleta oskrnjali. Sedaj imam zadosti od »Štajerčeve« poštenosti. Vas, vse časti vredne duhovnike in poštena dekleta, pa na tem mestu prosim odpustanja. — Sv. Peter pri Radgoni, dne 3. junija 1903. Marija Merčnik l. r.

Iz Cirkove. Ne morem si kaj, da ne bi razglasila srčne žalosti, ki mi je polnila srce pri pogrebu, ki se je vršil v četrtek, dne 28. maja v Cirkovcih. Umrli je namreč v torek predpoldnem v Jablanah mati in vdova, ki je bila od vseh spoštovana in ljubljena zavoljo svoje dobrotljivosti,

milosrčnosti in priljudnosti do vseh, posebno do ubogih in pomoči potrebnih. Vsakemu je rada pomagala z besedo in dejanjem, kdor jo je česa prosil. Zares, bila je mati ubogih in zasluži pohvalo. Bila je to Marija Zafošnik, posestnica v Jablanah. Umrli je stara 65 let po 6 dnevni bolezni na pljučah. Splošna je žalost vseh znancev in otrok zavoljo izgube te mile dobrotnice ubogih, kateri ni bilo enake v celi župniji. Naj počiva v miru! Naj prejme plačilo za svoja dobra dela!

Iz Svetinj pri Ormoži. »Štajerc« je v št. 8 od dne 19. aprila prinesel dopis, v katerem dolži našega preč. gospoda župnika in duhovnega svetovalca Ivana Bohanca treh neresnic, katere je moral ta z ozirom na § 19 tiskovnega zakona v št. 10 preklicati. Pod tistim dopisom se bere podpis »kmetje«. Iz tega bi sledilo, da smo kmetje svojega preč. gospoda župnika po »Štajercu« blatili in ogovarjali. Vsi podpisani kmetje, izvzemši štirih, svetinjske župnije najodločneje ugovarjamo, da bi kateri od nas pisal ali dal pisati omenjeni lažnjivi članek. Dopisnika, ki se je skril pod naše ime, imenujemo, dokler ne razodene svojega resničnega imena, očitnega obrekovalca in lažnjivca. — Svetinje, dne 7. junija 1903. (Sledijo podpisi občinskih predstojnikov in kmetov iz občine Mihalovske, Litmerk, Brebrovnik, Veličane, Zerovinske.)

Slovenjgradec. Na zborovanju slovenjgraškega političnega društva je govoril najprej g. dr. Vladimir Sernec o nemškutarsko-liberalni stranki in njenem glasilu »Štajercu«. Z mnogimi izgledi je dokazal hinavsko ravnanje in pisanje naših narodnih nasprotnikov, ki hočejo razdvojiti slovenske stanovce, vsiliti slovenskemu narodu nemške šole ter ga spraviti v politično in gospodarsko odvisnost. Z navdušenjem se je sprejela tozadevna resolucija, v kateri se objednem izreka zaupanje slovenskim voditeljem, ki budijo ljudstvo iz narodnega spanja. Urednik gosp. Ant. Korošec je govoril o hrvatskih razmerah ter predlagal resolucijo, kakor se je sprejela na celjskem shodu, ki jo je tudi ta shod sprejel z burnimi vzkliki: Proč z banom Khuen-Hedervarijem! Živela Hrvatska! Na cesarja se je poslal brzojav, ki ga prosi, da posreduje za vedno zvesti mu hrvatski narod. Kot vladni zastopnik je bil navzoč okrajni glavar Čapek. Navdušenje zborovalcev je bilo veliko.

Iz Pameč pri Slovenjgradu. Ptuj-ska »giftna krola« je tudi v naš kraj našla pot. Kažipot pa ji je naš rojak Pungaršek po dom. »Fuhsov Janez«, trgovec, sedaj v Slovenjgradu. Ta Janez, sedaj Pungar-schegg, našel se je naših slovenskih grošev, ker smo kot rojaki iz Pameč prav radi zahajali v njegovo trgovino. Zdaj pa je postal ta naš Janez najbrž zato, ker misli, da je tako bolj nobel, hud posil-nemec. Pungaršek je obrnil hrbet Sloven-cem, Slovenci pa še ga njemu niso. Iz tega se vidi, kako pridno ljudstvo smo Slovenci!

Iz Dobrove, župnija Sv. Martin pri Slov. Gradcu. Dragi »Naš Dom«! Vem, da si radoveden, kako je kaj v naših Dobrovih v narodnem oziru. Kako je? Bi še že bilo, ko bi ne bilo tega ostudnega smrdljivega dihurja, ki hodi tudi naš kraj okuževati. In sicer je priregela ta »giftna krola« iz Št. Ilja iz že znane Poldekove luže in hodi naravnost k Lesniku v rejo.

Po Berdah in Golavibuki je zelo udomačena. Škoda poštenih in pridnih starišev, da trpijo pod streho ta ostudni in brezverski list. Pa le nič se ne ustrašite, gospod urednik, kajti mili »Naš Dom« in »Slovenski Gospodar« se še mnogo več čitata, ker se poštenim kmetom giftna Štercova krota silno studi. Spoznali so znane trote iz »Štajerčevega« gnezda, ki pred kmeti, kakor sem se sam dobro prepričal, za žive in mrtve lepo govorijo, ko se pa kmet iz kramarije zasučje in kramarski prag prestopi, se za njim rogajo, smejiijo ter fige in osle za njim molijo in nam pravijo: bindiše hunde! In zato pravim: Svoji k svojim! Čitajte poštene slovenske liste in kupujte pri slovenskih trgovcih pošteno blago! — Hribovski stric.

V Zrečah je umrla Marija Hren, stara 79 let. V deklški »Družbi Marijini« je bila najstarejša družbenica. Njene duhovne sestre so ji oskrbele ličen pogreb. Od skromne zapuščine svoje je tretjino odločila za ubožce.

Sv. Jurij ob Taboru. Na praznik sv. Alojzija dne 21. junija priredi tukajšnje bralno društvo s pomočjo Marijinih družb Leonovo slavnost z deklamacijo, govori, tamburanjem, petjem in igro »Pet modrih devic«. Vsem prijateljem naših veselje od blizo in daleč kličejo že zdaj: Dne 21. junija na svidenje in dobro došli!

V Dobju se bližajo občinske volitve. Nekateri zaslepljenci poslušajo verno nemškega komija, ki jim postavlja občinske odbornike. Smešno je poslušati, kako hočejo ti »Štajerčevi« odborniki napraviti iz Dobja nemško posest. Ali ni to sramota za verne Slovence? Ste že pozabili, zakaj plačujete tako visoke občinske priklade? Možje, pamet je boljša kot žamet! — Iz Dobja smo dobili tudi sledeče poročilo: V Dobju je bila dne 24. maja veličastna slovesnost Marijine družbe, pristopilo je k družbi 216 mladeničev in deklet. Marijini sinovi in hčere, ostanite srčni pod Marijino zastavo, to vam bo v čast in srečo!

* * *

Koroške novice. Na sv. Višarjah je letos prav živahno gibanje. Od vseh krajev prihajajo v prav velikem številu procesije pa tudi posamezni romarji. V velikem številu pristopajo k mizi Gospodovi. Gospodje na Višarjah imajo toraj opravka letos dovolj. — O Binkošti se je v Gospisveti drugi imenitni koroški božji poti opazilo, da je posebej moški spol sprejel v velikem številu sv. zakramente. Hvala Bogu, koroški katoličani se dramijo in liberalizem tam že poka na vseh koncih in krajih. Dal Bog, da počasi zgube liberalci in nemški nacionalci svoj upljiv in svojo moč, potem zasije tudi ubogim koroškim Slovincem lepše solnce. — Slovenska posojilnica v Glinjah je kupila v Borovljah Posebingerjevo gostilno, da tam otvori svojo podružnico in »Narodni dom«. Tega zopet nemški liberalci slišati in trpeti ne marajo. Slovincem je to malo mar. — Celovski vojaki imajo letos na Štajerskem svoje manevre. — Dne 17. maja je bil v Lipi na Rudi velik tepež. Hlapec V. Perčičnik jo je dobil pri tem z gnojnimi vilami tako po glavi, da je kmalu umrl. — Po Velikovcu in v okolici daleč na okrog ljudje silno žalujejo, da so se preselili dekan, č. g. Wieser kot prošt v Podkrnos. Bili so goreč duhovnik, ki so dosti storili

za popravo farne cerkve. Okoličani pa jih težko pogrešajo zaradi njihove gorečnosti v spovednici, kjer so neumorno delovali leto in zimo. — V Velikovcu se je naselil prvi žid, ki je v najem vzel trgovino rajnega g. Tomaža. Velikovski trgovci delajo prav kisle obraze. Če tudi se novi jud imenuje Bauernfeind, sovražnik kmetov, se vendar ljudstvo na ime ne ozira in kar trumoma zahaja v novo trgovino; to pa seveda drugim ni prav. — V Volšpergu je zborovalo o Binkošti nemško kat. polit. društvo, ki nemškim liberalcem, dosedanjim gospodarjem Koroške silno vodo kali. Zborovanje je bilo od vseh krajev Koroške mnogoštevilno obiskano. Nehote moramo občudovati delovanje nemških koroških katoličanov, ki so tako dobro organizovani, da po svojih zaupnih možev k političnemu boju lahko spravijo zadnjega svojega moža na volišče v dveh dneh. — Zadnje kvartno nedeljo je bilo v Škocijanu od vseh krajev silno ljudstva. Pride tedaj pet procesij in sosednih far. — Meseca junija je na sledečih slovenskih farah sv. birma: 15. v Št. Petru pri Grabstajnu; 16. v Globasnici; 17. v Črni; 18. Guštanju in 22. v Grebinju. — Nova lovska pastava za Koroško je potrjena. Da bi pač po novi lovski postavi kmetje smeli pobijati in streljati sami nevarno in škodljivo divjačino, ki po nekaterih krajih naredi veliko škodo. — Velikovski slovenski zdravnik dr. Vinko Hudelist je kupil od šentlpiškega župnika, č. g. Volbenka Serajnika veliko hišo zraven mestne župnijske cerkve za 6250 gld. in zanaprej stanuje in ordinira v svoji hiši. Ljudje v velikem številu pri njem iščejo zdravniške pomoči. — Do 14. junija je bila razpisana učiteljska služba v Škocijanu. Vendar enkrat se zahteva znanje slovenščine. — Binkoštni torek so v Celovcu prijeli neznanega tatu v osebi mesarskega učenca Kratohvila. Dva policaja sta ga peljala v njegovo stanovanje, da še poiščeta več drugih ukradenih stvari. Ko sta jih res precej našla in je tat to videl, je zagrabil velik nož, se dvakrat pahnul v prsa ter kmalu strašne smrti umrl. O večnost!

Celovec. Kakor druga leta, tako so tudi letos nam priredili celovski slovenski bogoslovci tako imenovano akademijo, rekli bi med ljudmi »veselico«. Letos se je ob enem dne 4. junija priredila akademija v spomin 55letnici, odkar v Celovcu obstoji slovensko društvo bogoslovcev. Prav izvrstno sta govorila častita gospoda Lučoni in Cukala. Prvi gospod o potrebi in pomenu slovenskih izobraževalnih društev na Koroškem, g. semeniški duhovnik Cukala pa o postanku in razvoju akademije slovenskih bogoslovcev v Celovcu od leta 1848 do 1903. Slišali smo tudi iz mladih glr ubrano lepo pesem slovensko ter milo tamburanje, ki je bilo v vsakem oziru dovršeno. Dal ljubi Bog obilo sreče in blagoslova mladim gospodom, da bi se prav dobro pripravili na svoj težki poklic in posel, ki jih čaka še v njihovem stanu in delovanju. Dal pa tudi ljubi Bog, da bi dobili koroški Slovenci obilo mladega naraščaja duhovskega stanu, katerega nam že prav občutljivo primanjkuje. Prav bojimo se, ko v kratkem morda začnejo zamirati nekateri starejši gospodje, ker mladih dosti ni. Koroško slovensko ljudstvo toraj moli, da bi »Gospod žetve poslal v tvojo žetev dosti delavcev«, da bi poslal med koroško še verno ljudstvo dosti vnetih

gorečih, pobožnih in delavnih duhovnikov. Če imamo in dobimo na koroškem dobrih voditeljev, in to naj bodo duhovnik, ker drugih gospodov ni, potem se nam ni treba bati.

Sv. Pavel v Labudski dolini. Kako lepo se zamoreta družiti pobožnost in narodnost, se nam je pokazalo binkoštno soboto zvečer. Prišlo je namreč več romarjev iz Grebinske okolice, iz slovenske zemlje, čez nemško Labudsko dolino, ki so potovali na goro sv. Duha, ki leži zopet v slovenskem kraju, oddaljena kako uro od Spodnjega Dravograda. Ker pa je pot precej dolga, so že v soboto popoldne od doma odpotovali in so prišli proti večeru semkaj ter so v tukajšnji gostilni gospoda Blaschitzza prenočili. Predno so se podali k počitku, so se še s kupico vina pokrepčali in začeli mile slovenske pesmi prepevati, katere so navzoči Nemci z največjo pazljivostjo poslušali. S tem so vrli slovenski romarji pokazali, da gori v njih zraven pravega verskega prepričanja tudi posnemanja vreden naroden duh. Da cerkvenih opravil na gori sv. Duha ne zamu dijo, so že zjutraj na vse zgodaj svojo romarsko pot zopet nadaljevali, spremljani od naših srčnih voščil, da nas skoraj zopet pri enaki priložnosti razveselijo s petjem poštenih slovenskih pesmij.

Šmihelj pri Pliberku. (Gledališke predstave). Kakor je poročal »Naš Dom« (št. 11, 21. maja), so imeli priti k nam dne 7. junija ljubljanski igralci slovenskega gledališča z g. Danilom na čelu. Prišli so v istini, in nam predstavljali dve igri, »Ženski Otelo« in »Huzarji«. — Udeležba je bila zlasti pri prvi predstavi ob 4. uri popoldan ogromna; vsi sloji, omikani in priprosti narod, so bili v lepem številu zastopani, čeprav so se delale od neke gotove strani zlobne nakane. Ker namreč razsaja v soseski vasi Globasnici nevarni legar, gospodom ni bilo zadosti, da so Globaščanom prepovedali vstop, ampak zadnji trenutek se je cela predstava kratkomalo prepovedala in le požrtvovalnemu trudu gosp. tajnika Gobeca se je zahvaliti, da se je mogla zabava izvršiti. — Toda o tem vam zna biti kdo drug obširneje poročati. Meni so druge reči v mislih, katere vam hočem po svoji priprosti pameti razodeti. Gledališke predstave imajo namen razvedriti človeka, preblaziti njegovo srce, mu dati vzor, po katerem naj hrepeni. Zavoljo tega ni gledati igralcem samo na to, kako igrajo, ampak pred vsem kaj igrajo, bodo-li dosegli kak vzvišen namen pri ravno tem občinstvu, katero imajo pred seboj. Če zgoraj omenjeni predstavi presojava s tega stališča, moramo, žal, odkritosrčno povedati, da ti dve igri niste za nas priproste ljudi. Snov obeh iger, življenje višjih meščanskih krogov je nam popolnoma tuje. Ljudje, ki smo jih gledali na odru, imajo popolnoma druge nazore kot mi, menda tudi malo drugačne božje zapovedi kot mi, ali vsaj si jih drugače tolmačijo. Ženska v uniformi huzarskega lajtnanta nam je bila nekaj ostudnega. Zdi se nam, da bi se nam pač mogle predstavljati lepše igre, z boljso vsebino, vzete iz domačega narodnega življenja, kakor so nam jih že večkrat predstavljali naši vrli mladeniči in dekleta. Nikakor pa nismo hoteli žaliti s temi vrstami gg. igralcev; izvršili so svojo nalogo izvrstno, igrali zmes imenitno. Odkritosrčna beseda, da take igre niso za

nas, jih ne sme užaliti; v drugih krogih, mestih in trgih bodo s svojim izbornim igranjem dosegli gotovo najlepše uspehe.

Eden v imenu mnogih.

St. Jurij na Vinogradih. Bodi nam, dragi »Naš Dom«, tudi od nas pristržno pozdravljen. Prav malo še te poznamo, upamo pa, da se bomo s časoma bolj spoznali in sprijaznili. Na binkoštno nedeljo popoldan je bil pri nas velikanski pogreb. K zadnjemu počitku smo spremili 85 let starega Štefanovega očeta, katerega so vsi spoštovali in cenili. Bili so rajni mož brat č. gosp. Pušla, tudi že rajnega župnika na Dholici ter dolgo časa cerkveni ključar. Bili so tudi pravi mož stare krščanske in slovenske korenine, ki so goreče ljubili in povsod spoznavali in branili svoje versko in slovensko prepričanje. Vsi so se čudili, kako voljno in udano da so prenašali skozi pet let svojo bolezen. Domači moški zbor jim je zapel na grobu prav lepo ginljivo žalostinko. — Če nas Bog toče in drugih vremenskih nezgod obvaruje, bomo letos imeli v naši okolici prav dobro letino. Skozi tri tedne nas je mučila huda suša, pa prišel je dobri dež, tudi nekoliko toče zraven in naenkrat je vse zopet oživel in ozenelo, tako, da sedaj žitno polje kaže prav lepo. Tudi sadja in mošta pričakujemo; vina pa prav malo ali pravzaprav nič. Kaj ne, da se vam, dragi bralci »Našega Doma«, to čudno zdi: Pri nas se pravi Šent Jurij na Vinogradih in vendar naši Šentjurčani skoraj niti ne vejo, kakšen okus da ima šentjursko vino. Pozdravljeni! Še se vidimo večkrat, če Bog da.

Zgornje Trušnje. V naši okolici sta se pred kratkim zgodili dve veliki nesreči. Dve mladi materi je v rani mladosti pokosila neusmiljena smrtna kosa ter ji odtrgala od malih otročičev in žalostnih mož. Najprej je umrla v St. Štefanski fari v Vativesi pri Štrucu domača gospodinja na porodu. Isti dan in isto uro, ko so v rani hladni grob položili ljubo mamico, so krstili njenega otroga, zapuščeno sirotico. Na praznik Sv. Rešnjega Telesa popoldan pa se je pomikal od Vajca v Gluhivsi proti Šent Janžu na Mostiču velikanski sprevod. Pokopat so nesli 27 let staro Vajcovo mlado gospodinjico, ki je tudi na porodu umrla. Zapustila je tri majhne otročiče. Človeka, ki bi imel kamenito srce, mora pretresti, če je videl ta dva žalostna pogreba. Bog potolaži zaostale domače, posebej pa še varuj nedolžne otročiče-sirote.

* * *

Toplo leto. Neki londonski vremenslovec prorokuje letos krasno, solčno in vroče leto. Njegovo prorokovanje temelji na sledečih opazovanjih: Vremenslovna poročila zadnjih 25 let so dokazala, da je rani spomladi vedno sledilo zelo vroče poletje. Od l. 1878 je bilo devet res ranih spomladi in osemkrat je na to sledilo krasno poletje. Vreme od junija do avgusta baje vedno odgovarja vremenu, ki smo ga imeli februarja in marca. Ker pa sta bila ta dva meseca letos povsod lepa, smemo upati na krasne poletne mesece. Seveda samo upati!

Spokorjen morilec. V Karlsbadu so pretekli dni obesili onega Fischerja, ki je meseca julija lanskega leta umoril gostilničarja Konischa in je hotel zadaviti tudi

njegovo ženo. Prisustovalo je izvršitvi smrtni obsodbe kakih 60 oseb. Fischer šel je sam do vislice, spremljan od krvnika in njegovih dveh pomagačev. Ob strani spremljal ga je tudi duhovnik. Ko je stopil Fischer na dvorišče, je izgovoril glasno te-le besede: »O, Bog, ki si poln usmiljenja, vsprejmi milostno mojo ubogo grešno dušo«. Ko je bila še jedenkrat prebrana obsodba, izročili so Fischerja krvniku. Ko je Fischer še jedenkrat glasno izgovoril besede: »Jezus, imej usmiljenje z menoj«, ovil mu je krvnik vrstico okolo vratu. Po preteku 35 sekund naznani krvnik, da je obsodba izvršena in čez drugih 10 sekund so konstatirali zdravniki, da je Fischer mrtev. Fischer ni prejšnjo noč prav nič spal. Pisal je pismo svoji 79 let stari materi. Pil ni nič in jedel tudi ne. Spovedal pa se je trikrat in zjutraj so ga obhajali. Okolu justične palače se je zbralo toliko ljudstva, da so morali okolo nje postaviti vojaški kordon.

Bogat berač. Berač Simon Opačič se je z rokami plazil iz enega kraja do drugega. Prišel je na ta način do Dunaja, Budapešte, v Italijo i. t. d. Okolu vratu je imel vrstico, na tej je bila privezana palica, na kateri je slonela sključena leva noga. Bil je grozen skopuh, ki bi za eno krono rad po krivem prisegel. Priberačeni denar je posojal na visoke obresti in tako polagoma obogatel. Radi krive prisege je bil dvakrat obsojen, prvič na tri, drugič na sedem let težke ječe. Zadnje kazni pa ni prestal. Umrl je v kaznilnici koperski leta 1896. Ko bi do danes živel, bi bil gotovo že milijonar, po čemur je vedno hrepenel. Na smrtni postelji je izrazil željo, naj se od njegovega premoženja prej nič ne prodaja, dokler ne doseže vrednosti 1 milijon goldinarjev. Njegov nečak pa je prelomil oporoko in je začel povračevati, kar je pokojnik zakrivil, a sodnija ga je ustavila. Pokojnik je živel ves čas svojega življenja v največji skromnosti.

Narodna samozavest. »Časopis mačicy serbsbeje 1903 zešiwk I.« prinaša v životopisu po nedavno umrlem evg. župniku Janu Hermanu Mrózaku dogodbico iz njegovega življenja, ki je jako značilna za lužičke Srbe sploh: »Pravice Srhov svoje fure je branil z neusmiljeno odločnostjo, med svojimi pa se je rad veselil. Enkrat je sedel s svojimi Budeščanmi pri gostiji, na katero je bil povabljen tudi neki gospod iz bližnjega mesta. Ta se kmalu pridruži župniku in začne hvaliti nemški jezik: z nemščino pride se po celem svetu. Župnik pusti ponosnega tujca nekaj časa klepetati. Ko se mu zadosti zdi, pošepetne nekaj skrivaj svojim farmanom. Kakor bi odrezal, ne sliši se več nobena nemška beseda, vsi govorijo svoj materni jezik srbski. Mestjan nekaj časa debelo gleda, potem pa začne milo prositi župnika, naj vendar zopet z njim nemško govore, ker sicer umre od dolgega časa. Tedaj mu reče naš pokojnik: »Niti v Budestecah, le eno uro ven iz vašega mesta, ne morete izhajati z vašo nemščino, koliko menj bi to zamogli po celem svetu; prihodnje se tedaj zdržite tako goljufive hvale!« — Tako samozavestno govori mali slovanski narod, takorekoč pred vratmi pruskega Berolina samega; koliko bolj vzroka bi imeli Slovenci od Drave do Adrije, biti narodno samozavestni.

Starost vladajočih knezov. Najmlajši vladar je španski kralj, šteje še le 17 let. Edina vladajoča ženska, holandska

kraljica, ima 23 let. Marokanski sultan šteje 24, srbski kralj 27, egipčanski kedive 29, afganistanski emir in kitajski cesar 31, laški kralj 34, ruski car 35, portugalski kralj 40, bolgarski knez 42, nemški cesar 44, perzijski šah 50, japonski cesar 51, grški kralj 52, abesinski Menelik 60, turški sultan 61, črnogorski knez 62, angleški kralj 62, rumunski 64, belgijski 68, avstrijski cesar 73, švedski kralj 74, danski kralj 85 in vojvoda luksemburški 86. Leo XIII. dosegel je najvišjo starost 93 let.

Poravnano. Nekoga dne po obedu sprehajal se je veliki vojvoda Friderik Franc Meklenburg-Sverinski (umrl 1837) v kopeli Doberran pred svojim hotelom ter si ogledoval za kratek čas burke Kašperljevega gledališča. Nedaleč od njega stala je tropa dijakov, med katerimi se je eden posebno odlikoval po obleki in postavi. Bil je posebno majhen, zraven tega pa mu je še mati narava podarila precej veliko grbo na hrbet. Še bolj pa je dijaka smešila in kazila njegova obleka. Na tankih nožicah nosil je hlače iz telečjega usnja in velike škornje z ogromnimi golenicami; oblečen je bil nadalje v kratko jopico z motvozi, in na glavi mu je sedela ob enem ušesu drzno dijaška čepica. Veliki vojvoda meril je dijačeka od glave do nog ter djal smehljaje se svojemu komorniku: »Hudičev dečko to!« V tem trenutku pristopi spoštljivo stara ženica s krožnikom v roki ter govori: »Kraljeva milost, bi li smela prositi za mal darek?« Kuez, kateri je še vedno motril dijaka, reči nji smeje se: »Te majhne usnjene hlačice tam bodo plačale za mene!« Ženki se je zdelo to neverjetno, vojvoda pa je rekel zopet odločno: »Le pojdi tje, možicelj bode že plačal!« Ženka stopi v zadregi k gubavemu dijaku, pomoli mu krožnik z besedami: »Kraljeva visokost so mi ravno rekli, da boste Vi plačali za njih!« — »Drage volje!« odgovori dijak, »tukaj imaš en šiling za velikega vojvodo Meklenburgskega in tukaj en tolar za gubastega dijaka.« — »Šaljiv dečko to«, namuznil se je veliki vojvoda. »Hočem se natančneje seznaniti z njim.« — Pokličite mi ga!« djal je komorniku. Čez malo trenutkov stoji dijak pred knezom. — »Kraljeva visokost zapovedajo?« — »Se mi dopadaš, dobro si se odrezal, izvrstno res! Danes zvečer pridi v moj hotel k skupni večerji s svojimi tovariši, lahko si privoščiš vesel večer.« — »Rad sem vesel«, odgovoril je dijak, »nikoli pa še nisem bil veselejši, kakor v tem trenutku, ko sem našel milost pred očmi svojega deželnega očeta!« — Zvečer so bili dijaki pri večerji prav izborne volje. Vsi gostje kopališča gledali so smehljaje se na malega dijaka ter si pošepetavali: »To je tisti, ki se je danes tako izvrstno odrezal.« Tiho! Sedaj se prepira z natakarijem!« Ta je namreč ravnokar prinesel velik jerbas s šampanjskim vinom, katerega je bil naš dijak naročil. — »No, na kaj pa še čakate?« vprašal je dijak obotavljajočega se natakarija. — »Na plačilo!« odgovoril je ta. »Bodite tako dobri!« — »Na plačilo?« reče dijak. »Tedaj se obrnite do našega dobrega kneza; danes opoldne sem plačal jaz za njega; gotovo je pravično, da plača on za mene zvečer!« — Veliki vojvoda je tudi res poravnal račun, kateri pa ravno ni bil posebno majhen.

Nekatere šege in obredi na papeškem dvoru.

Sestavil A. Moravec.

Vsaki družini je potreben kak vodnik, glava, da skrbi za njen obstanek in razvoj, za red in blagor njenih udov. Brez voditelja razpade vsaka družina. Obilna družina, ki šteje po celem svetu, med vsemi narodi, na milijone udov, je tudi sveta katoliška cerkev, in zato, da ni truplo brez glave, ji je božji Utemeljitelj ustanovil predstojnika, svojega namestnika, rimskega papeža. Prvega papeža, sv. Petra, je izvolil Zveličar sam, njegove prve naslednike je izbiralo rimsko ljudstvo z duhovniki vred, naposled se je udomačila šega, da smejo papeža voliti samo kardinali.

Kako se sedaj voli novi papež?

Deseti dan po papeževi smrti, ko so se slovesno zaključili pogrebni obredi za pokojnega papeža, zberejo se vsi v Rimu bivajoči in od zunaj došli kardinali v svetopeterski cerkvi k izvolitvi novega papeža. Kardinal-dekan,*) ki je vselej škof v mestu Ostiji ob morskem obrežju ne daleč od mesta Rima, mašuje v ta namen na čast razsvetljevalcu sv. Duhu. Nato ima kak kardinal latinski nagovor, v katerem opominja sv. kolegij,**) da voli po svoji najboljši vesti za to prevzvišeno službo popolnoma vrednega moža. Potem odidejo kardinali po dva in dva v svečanem sprevodu, prepevajoč himno «Veni Creator Spiritus» (Pridi Ustvaritelj sv. Duh), v konklave. Konklave se imenuje zbor vseh kardinalov, ki se snidejo k izvolitvi novega papeža, pa tudi kraju, kjer se volitev vrši, se tako pravi. Ta kraj so posebno urejeni, od zunanjega sveta skrbno ločeni prostori. Cerkvena zgodovina nam pripoveduje, da se je tako zgodilo že ob volitvi papeža Gregorija X. v laškem mestu Viterbo. Cerkev je bila takrat po smrti papeža Klemenca IV. (1265—1268) skoro tri leta brez svojega poglavarja, kardinali so bili precej nesložni in ker se je bilo bati, da se izvolitev novega papeža zavleče po nepotrebnem še dalje, je mestni načelnik, Rainer Gatto, zaprl vse kardinale v neko tesno zgradbo ter jim dejal, da ondi ostanejo dotle, dokler ne izvolé novega poglavarja sv. cerkve. In to je pomagalo! Kardinali so si želeli na sveži zrak in so pospešili izvolitev. Na drugem vesoljnem cerkvenem zboru v Lijonu leta 1274 je papež Gregorij X. (1271—1276) sprejel omenjeno naredbo med cerkvene predpise ter natanko določil, kako se ima v prihodnje ravnati pri volitvi novega papeža. Nekateri poznejši papeži so pristavili nekaj časa in okoliščinam primernih določil. Po teh določilih se vrši volitev novega papeža vselej ondi, kjer je umrl zadnji papež. Volitve papežev od Leona XII. do Pija IX. so se zategadelj vršile v Kvirinalu, kjer sedaj stanuje laški kralj, vse prejšnje (od l. 1303) in tudi poslednja pa v vatikanski palači, kjer je v to svrhu odločen poseben del vatikanskega poslopja,***) tako imenovana «Pavliška kapela».

*) Tako se imenuje prvi izmed kardinalov.

**) Tako se imenuje zbor kardinalov.

*** Vatikanska palača je pač malo večja zgradba, kakor jih vidimo kjerkoli po mestih, od daleč je podobna po razsežnosti kakemu trgu. Približno si moremo predstaviti ta ogromni prostor, ako pomislimo, da ima vatikanska palača 11.000 dvoran in sob ter 22 dvorišč.

V palači, določeni za volitev, se obširne sobane prepažijo z deskami. V vsaki tako prepaženi sobani so zopet 3 ali 4 celice za vsakega kardinala, namreč njegova lastna celica, poleg tiste manjša za njegovega tajnika, potem je tam kapelica in mala jedilnica. Te celice so prevlečene s suknom ali s kakim finim blagom. V vsaki celici je okence, da more svetloba noter. Te celice so vrstoma druga tik druge na dolgi galeriji, na kateri se okna zazidajo, izvzemši zgornjih. Nad vsako celico je grb ondi stanujočega kardinala. Posamezne celice se razločujejo tudi po barvi sukna, ki so ž njim prevlečene. Celice tistih kardinalov, ki jih je izvolil ravnokar umrl papež, so prevlečene z vijolastim, ostalih kardinalov pa z zelenim ali rdečim suknom. Ena celica je navadno samo 7 m razsežna in je v njej potemtakem komaj za mizo, postelj in nekaj stolov prostora. V vsaki celici visi božje razpelo.

Kadar so se zbrali kardinali v konklave, se napotijo v sikstinsko kapelo, kjer se jim prečitajo predpisi in določbe za izvolitev papeža, obenem se vsi kardinali zaprisežejo, da bodo vestno volili. Potem smejo še oditi na dom h kosilu v svoja stanovanja v mestu, ko so prej izrečno obljubili, da se vrnejo proti večeru v konklave. Na to se jim od jutra drugega dne ne dovoli več zapustiti palače. Vsa vrata in okna se zazidajo od zunaj, izvzemši enih vrat proti vežniku (koridorju), da morejo priti noter slučajno zapoznati zunanji kardinali, da se more nevarno oboleli kardinal spraviti v svoje stanovanje ter da morejo oditi zbrani kardinali ob določenem času v volilno kapelo, ki je zunaj konklave. Da so vrata v konklave še bolj zavarovana, je ključ od zunaj in od znotraj različen. Ključ od znotraj ima guverner konklave, oni od zunaj pa najvišji ceremonijer. V tistih vratih je tudi okence, skozi katero kardinali delé avdijence tujim poslancem, če to zahtevajo nujna opravila.

Ob straneh vrat so v zidu napravljena 4 vrtilna okna, skozi katera se dajejo noter jedi in pijače za vse, ki so v konklave. Prve tri dni si smejo kardinali izbrati poljubne jedi in pijače, a potem se določi mera, ki je vsak dan manjša, da se s tem prisili kardinale, da se požurijo z izvolitvijo. Slehern kardinal si sme privzeti s seboj po dva ali tri tajnike za tovariše. Sicer pa je vhod v konklave strogo zavarovan z vojniki. Jedi za kardinale preiskuje za to določen in zaprisežen prelat, da se ž njimi ne vtihotapi od zunaj kako pismo ali drugo sporočilo.

Ako pridejo k volitvi v Rim kardinali iz daljnih krajev, recimo iz Prage ali iz Amerike, smejo pač tudi pozneje še stopiti v konklave, če se volitev medtem še ni skončala, a delj nego tri dni po svojem prihodu v Rim ne sme nihče odlagati, in če izgubi volilno pravico. Istotako izgubi volilno pravico kardinal, ako zaradi bolezni ali kakršnegakoli vzroka zapusti konklave. Seveda mora biti vzrok vselej opravičljiv, sicer se ga nikakor ne izpusti vun.

Drugi dan po vstopu v konklave kardinal-dekan mašuje v sikstinski kapeli na

*) Izmed kardinalov, ki jih je izvolil še Pij IX., živi zdaj samo še Oreglia di Santo Stefano, drugi so že vsi pomrli, in tako more sedanji papež reči kardinalom: „Niste me izvolili vi, temveč jaz sem izvolil vas“.

čast sv. Duhu, vsi drugi kardinali pristopijo med sv. mašo k sv. obhajilu in potem prisežejo, da ničesar ne izdajo, kar se godi v konklave. V isti sikstinski kapeli se vrši tudi volitev novega papeža, od tretjega dne počenši vselej ob šestih zjutraj ali ob dveh popoldne. Prvi v kapelo koraka obredar, ki, gredoč po konklave, zvoni z zvoncem ter kliče: «Ad capellam Domini!» (H kapeli Gospodovi!) Za njim stopijo v kapelo kardinali ter se vsedejo. Sedeži in tla so prevlečeni z zelenim suknom. Pred vsakim sedežem je pisalna miza z grbom dotičnega kardinala. Pred volitvijo zjutraj služi sakristarij, ki je vselej menih avguštinskega reda, sv. mešo na čast sv. Duhu, pred popoldansko volitvijo se zapoje psalm. V sredini kapele je podolgasta miza. Na tej so pripravljeni še nepopisani volilni listki in dva keliha. Zdaj se izvolé trije preštevalci glasov (skrutatorji) in ravno toliko revizorjev, da nadzorujejo prve. Kadar so ti izvoljeni, potem se prične z volitvijo papeža. Najstarejši kardinal pristopi k mizi, vzame raz nje listek, čegar oblika je natanko predpisana, napiše nanj ime tistega kardinala, ki ga namerava voliti papežem, listek razvije ter ga zapečati, približa se k altarju, in, držeč listek kvisko med dvema prstoma, poklekne na najnižjo stopnico altarja, potem izpregovori glasno predpisano prisego (da daje namreč po najboljši vesti tistemu svoj glas, kogar spoznava za najvrednejšega naslednika na sedežu sv. Petra) in končno vloži volilni listek v kelih. Ravno tako napravijo za njim vsi kardinali. Samega sebe ne sme nihče voliti. Besede volilne so sledeče: «Ego Cardinalis N. eligo in Summum Pontificem R. D. Meum D. Card. N.» (Jaz kardinal N. volim papežem Prečastitega Svojega Gospoda kardinala N.)

Ko so vsi kardinali oddali svoje glasove, vzamejo skrutatorji ž njimi napolnjeni kelih raz altar, položé ga na mizo in pričnejo šteti. Ako soglašá število listkov s številom prisotnih kardinalov, začnejo odpirati listke ter razglasaajo zapisana imena. Kardinali si imena zaznamujejo. Tisti, ki naj je postavno izvoljen poglavar rimske cerkve, mora imeti záse dve tretjini glasov. Ako pri prvem štetju noben kardinal nima dvetretjinske večine, se volilni listki spalijo. V kotu kapele je namreč pečica, iz katere štrli cev dimnika skozi zid vun. Radovedno ljudstvo čaka zunaj pred palačo in čim zagleda iz tiste cevi dim, takoj vé, da se je volitev ponesrečila. Najbližja volitev je potem ali popoldne, ali drugi dan zjutraj. Malokdaj se naključí, da je papež izvoljen že pri prvem štetju. Pij IX. je bil šele pri četrtem izvoljen s 36 glasovi, 34 glasov je bilo takrat potrebno za dve tretjini.

Tukaj lahko pripomnimo, da voliti smejo le prisotni kardinali, odsotni nimajo nikake volilne pravice. Pri volitvi papeža imajo nekatere katoliške države tako imenovano ekskluzivno (izločilno) pravico, da smejo namreč naznaniti, katerega kardinala si ne želé za papeža; da bi pa države izražale svoje želje ter imenovalle nekatere kardinale-kandidate, izmed katerih se naj izbere novi papež (inkluzivna pravica), slične pravice pač nimajo, kaj enacega je le nekoč, seveda brezuspešno, zahtevala Španija. Ekskluzivne pravice se je hotela poslužiti n. pr. Avstrija l. 1846 in avstrij-

ski kardinal Gaisruck je imel sporočiti v Rimu, da si Avstrija ne želi kardinala Mastai-Ferretija za papeža, pa ravno ta je izvoljen kot Pij IX., seveda preden je Gaisruck došel v Rim. Zdaj je od časov papeža Bonifacija IX. (1389—1404) sem vselej le kardinal voljen papežem, od časa Klemen VII. (1523—1534) pa po navadi le Italijan, saj se s svojim rojakom ne morejo vročevrtni Lahi izhajati, kaj bi bilo šele, ko bi bil kak tujec! Poprej so bili papeži voljeni tudi izmed drugih narodov, recimo, španskega, nemškega in francoskega. Neki papež, rodem Dalmatincec, je bil baže Slovan.

Kadar pa kak kardinal doseže zaželjeno dv tretjino glasov, postane s tem zakonit poglavar sv. cerkve. Eden izmed kardinalov razglasi izvoljenčovo ime. Tisti kardinali, ki sedé izvoljencu pri mizi ob strani, pomaknejo takoj svoje stole nazaj in na stran v znamenje spoštovanja do izvoljenca, da jim že ni več enak v dostojnosti. Najmlajši kardinal-dijakon pozvoni ter dá s tem znamenje, da naj stopijo tajniki in obredar v volilno kapelo. Kardinal-dekan se potem približa k novoizvoljencu ter ga vpraša: «Sprejemaš postavno izvolitev za poglavarja sv. cerkve?» Novoizvoljenec poklekne pred altar ter moli nekaj trenutkov, proseč pomoči sv. Duha. Potem vstane ter se izjavi, ali se je odločil sprejeti to pretežavno breme, obenem naznani novo ime,* ki ga hoče nositi kot papež. Ko se je nato o volitvi spisal zapisnik, ki ga podpiše obredar in tajnik kardinalskega zbora, spremita dva kardinala-dijakona novoizvoljenega papeža k altarju, kjer opravi kratko molitev. Potem ga peljejo v žagrad, kjer ga oblečejo v rdečo papeški plašč (cappa rubea, chamys coccinea), ki je podoben onemu oblačilu Velikega duhovna v Starem zakonu.

Tako oblečen se vrne papež v kapelo, vsede se pred altarjem na pripravljeni sedež ter sprejema ondi prvo očitno obljubo udanosti in zvestobe kardinalov. Med prepevanjem hvalne pesmi «Te Deum» pristopi vsak kardinal k papežu, poljubi mu roko in ga dvakrat objame. Na to natakne kardinal-kamerlengo sv. očetu na roko nov ribiški prstan. Sv. oče ga potem vzroči obredarju, da se vanj vdolbi njegovo ime.

Po teh obredih se izvolitev novega papeža naznani pred palačo zbranemu ljudstvu. Prvi kardinal-dijakon gre na balkon nad portalom palače (pred njim nese duhovnik papeški križ) ter zakliče: «Annuntio vobis gaudium magnum: Papam habemus, Eminentissimum et Reverendissimum in Christum Cardinalem N. tituli N., qui imposuit sibi nomen N.» (Naznanjam vam veliko veselje: imamo papeža v osebi Nj. Eminence prevzvišenega go-

spoda kardinala N., ki ima kardinalsko cerkev N. ter si je izbral ime N.). V prejšnjih časih so takoj po razglasitvi papeževe izvolitve zadoneli topovi na Angeljskem gradu, po vseh rimskih stolpih so zazveneli zvonovi in švicarska straža izstrelila salvo.

Novi papež se poda potem nazaj v svojo celo v konklave ter ondi čaka, dokler se ne izvrše priprave k drugi javni obljubi zvestobe, ki se imenuje «adoratio». Papež stopi potem z infulo na glavi v sikstinsko kapelo ter se tam vsede na altar. Kardinali zopet vrstoma pristopajo k papežu ter mu zdaj poljubijo nogo in roko. — Potem sledi, navadno drugi dan, tretja javna obljuba zvestobe. Papeža nese plemenita straža na prekrasnih nosilih po Konstantinovi stopnicah v cerkev sv. Petra, kjer zopet stopi na veliki altar, vsede na rdečo blazinico in kardinali mu zdaj med prepevanjem Abroževega hvalospeva poljubujejo samo nogo. K tem obredom smejo pristopiti tudi škofje, prelati in plemstvo. Na to podeli sv. oče, stoječ na stopnicah altarja, ljudstvu papeški blagoslov in se

vrne končno med nepopisnim veseljem in vriskanjem ljudstva, med streljanjem in zvonjenjem, v palačo. Zvečer je navadno mesto čarokrasno razsvetljeno.

Rešitev zastavice.

Naš Dom, babica, mašnik, Gradec, razkol, prosim.

Prav so rešili: Fran in Jozefa Fifnja v Brkoveh, Jože in Val. Kavčič, Jan. Lorenc v Smolincih, Karolina Strovsova v Trbovljah, Lojzika in Francika Meško v Hermancih, Jurij Rajšter na Paki, Franc Pesek v Trnčah, Fr. Rudolf v Orešju, Jan. Skodič in Alojz Pišek v Hotinjivasi, St. Jurjevič v Klosterneuburgu, And. Polanec na Humu, Franica Simonič v Kraljevcih, Jakob Bračič v Krabonoškem vrhu, F. Engelsberger v Krškem, Martin Dervovšek iz Ponovič, Alojzij Štelcar v Kočkem vrhu, Fr. Vošner v Dobrovi, Peter Stropnik iz Saleka, Jos. Košir v Dramljah, Janko Glaser v Rušah, Marija Križanič v Borecih, Franica in Eliza Kač v Arji vasi, Lj. Maguš in Jos. Štelcar v Kraljevcih, Trezika in Nežica Golež v St. Juriju ob juž. žel., Pavel Jurjevič v Predolah, Silvester Rešek iz Trnja, Jože Radšel v Pamečah, Micika in Rezika Podgorelec iz Šalovec, Stanislav Dogša, Anica in Tilka Kolarič, Ivan Kelemira, Terezija Zadravec ter Anica Kelemira v Grabah, Ljudevit Bržant pri Sv. Lenartu nad Škofjo Loko, Liza in Terezija Rižnar v Smolincih, Anton Habjanič v Lešnici.

Kranjska svinjska moka.

Dr. pl. Trnkoczy-ja redilno, krmilno in varstveno sredstvo, pobiljša, pomnoži: meso, mast, pasem, zdravje. Zdravi svinji zadostuje na teden 1 žlica med pičo. 1 zavitek po 50 h pri trgovcih, 5 zavitekov za 3 K po povzetju, franko zavoj in pošta v tovarniški zalogi: 8 4—12

Lekarna Trnkoczy, Ljubljana, Kranjsko. Zahvalna pisma, tudi uradno potrjena, o ugodnih učinkih pri zdravih in bolnih svinjah dohajajo vsak dan.

Pozor živinorejci!

Približuje se zopet vročina, katere navadno prinaša več boleznih živini zlasti svinjam tako imenovano vročinsko bolezen in druge. Ako hočeš, da se takim nesrečam izogneš, naroči si že sedaj svetovno znani zdravilni živinjski prašek, ki se dobi pri M. Žmave-u, trgovcu v Rajhenburgu. Cena zavoju je 18 in 45 kr. Kdor vzame deset zavojev, se mu pošlje franko na dom. Prekupcem veliki popust. Navodilo je priloženo vsakemu zavoju. Nev-gajajoče se vzame nazaj. 22 1—3

Novo škropilno sredstvo

proti drevesnim in trtnim škodljivcem, patentirano v Avstro-Ogerski, ki se že rabi pet let z najboljšim uspehom. Dobi se pri Mihaelu Altziebler v Celju, steklenica za 70 v. 21

pri Mariji lurški

P. SREBRE,

Maribor. Tegetthoffova ul. 23. Maribor.

Mnogovrstna zaloga pohištva,

17 24—12

poliranega, iz orehovega lesa in poliranega mehkega lesa; zofe, divani, matraci, žični matraci, posteljne vloge, preproge, zastori, odeje, rjuhe, perje in puh za podglavnike, brisalke, kuverte in namizne prte.

Raznovrstno blago

za moške in ženske obleke. Sukno za talarje in cele obleke za velečast. gospode mašnike.

Vse zelo po ceni!

pri Mariji lurški

Enonadstropna hiša

v Mariboru z koncesijo za gostilno se zavoljo preselitve proda za 20.000 gld. Posojilnice je 8000 gld, najemninških dohodkov 1200 gld. Plačilni pogoji ustmeno. Kje pove upravnistvo. 20 1—4

Veliko zalogo mlinskih kamnov

iz najboljšega kamnoloma priporoča Franc Zdolšek, posestnik in kamnosek v Podgorju, pošta Sv. Jurij ob juž. žel. 18 2—2

Razne

uradne pečate

KUVERTE

priporoča

Tiskarna sv. Cirila v Mariboru

Slovenici!

Spominjajte se ob vsaki priliki družbe sy. Cirila in Metodal

* Navada, da si izbere novoimenovani papež drugo ime, je stara. Cerkveni pisatelj Baronij pojasnjuje to imensko izpremembo ter pravi, da se papež vsled svoje izvolitve povzdigne do dostojanstva Kristusovega namestnika in se s tem loči od vsakega drugega zemljana. Za to je dal tudi Kristus sam apostolu Simonu novo in prepomembno ime Peter-Skala. Prvi, ki je kot papež spremenil svoje krstno ime, je bil papež Ivan XII. (955), prej se je imenoval Oktavijan. Za njim je premenil svoje ime Ivan XIV. (983), ki se je prej imenoval Peter ter je bil škof v Paviji. Iz spoštovanja do prvaka apostolov je to storil ker se ni smatral vrednega nositi kot papež ime sv. Petra. Zadnji papež na svetu bo baže šele imel ime Peter II.; s Petrom se je začela sv. cerkev in s Petrom se bo tudi končala. V sedanjih časih si sme papež izbrati le tako ime, kakoršno je že nosil kak prejšnji papež.

Svoji k svojim!

Vzajemna zavarovalnica v Ljubljani

Dunajska cesta št. 19 v Medjatosi hiši v prtiličju
vsprejema zavarovanja vsakovrstnih poslopij, premičnin in poljskih pridelkov proti požarni škodi, kakor tudi
zvonoj proti poškodbam.

16

Pojasnila daje in vsprejema ponudbe ravnateljstvo zavarovalnice v Ljubljani, kakor tudi po slovenskih deželah nastavljeni poverjeniki.
Ta edina slovenska zavarovalnica sprejema zavarovanja pod tako ugodnimi pogoji, da se lahko meri z vsako drugo zavarovalnico. — V krajih, kjer še ni stalnih poverjenikov, se proti proviziji nastavljajo spoštovane osebe za ta posel. — Postavno vloženi ustanovni zaklad jamči zavarovancem popolno varnost.

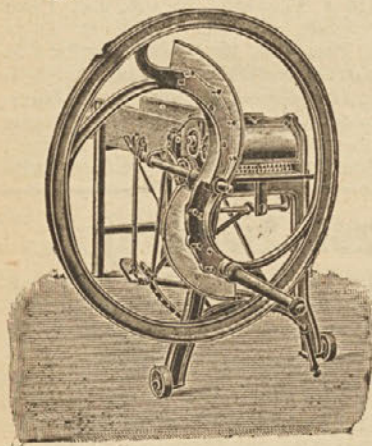
Slovenici! pristopajte k domači zavarovalnici!

Edina slovenska zavarovalnica.

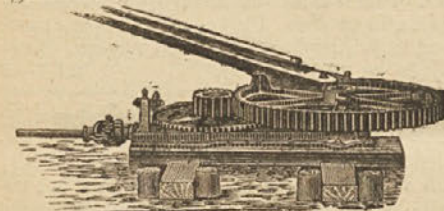
Prva narodna tovarna poljedelskih strojev Josip-a Pfeifer-ja v Hočah pri Mariboru

izdeluje s parno močjo: ročne mlatilnice največje prednosti in trpežnosti, z jeklenim osiščem, ki se vrti v rudeči topovini z mahalnimi bobnom, mlatenje z istim lahko izvršujeta od 1—2 osebi; mlatilnice, ki se gonijo z konjsko, volovsko, vodno in parno močjo, ki iztresa in izčinja; rezalnice za klajo, katere režejo od 6 do 75 milimetrov dolgo; rezalnice za klajo, katere režejo od 6 do 100 milimetrov dolgo; vitelje (ali gepelje), s katerimi se gonijo mlatilnice in rezalnice z konjsko ali volovsko močjo; družgalnice za sodje in grozdje; cevi in sesalke za studence in vodovode iz kovanega železa in pocinjene; najnovejše ročne sejalnice, vejalnice, čistilnice, brane za travnike in vsakovrstne druge poljedelske stroje pod enoletnim jamstvom.

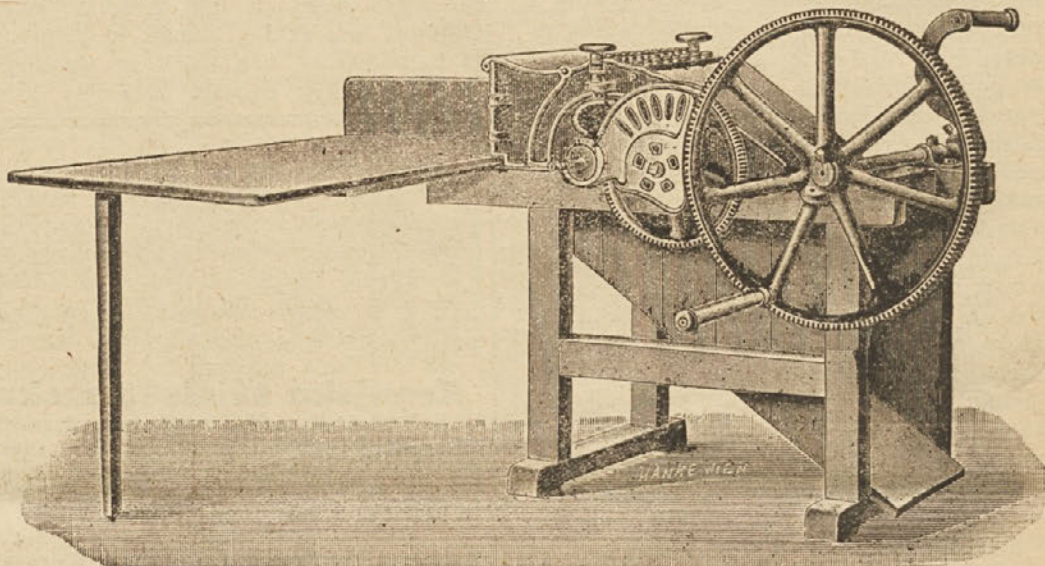
● Popravilo vsakovrstnih strojev izvršujejo se zelo po ceni. ●

Rezalnica

Vitelj ali gepelj

Spričevala.

Dajem Vam naznanje, da sem z mlatilnico, ktero sem od Vas kupil 11. julija 1901 popolnoma zadovoljen. Mlatiti sem dal pšenico in oves, — in stroj dela izvrstno. Dva moža njo lahko ženeta celi dan. Jaz bom Vas in Vaše mlatilnice priporočal. Z odličnim spoštovanjem Anton Vraz, župnik.
Sv. Anton v Sl. gor., 6. avgusta 1901.

Preblagi gospod Pfeifer!
Poslano slamoreznilo sem sprejel in se Vam za njo srčno zahvalujem, ker bo zdaj mogoče krmo bolj varčno spraviti. Vam udani Svičina, 21. nov. 1902. P. Rudolj Vagaja, župnik.

Spoštovani gospod J. Pfeifer!
Prav zadovoljen sem z Vašo mlatilnico. Spoštovanjem Franc Verhoušek.
V Gornih Lažah, 29. aprila 1902.

Gospod J. Pfeifer!
Z mlatilnico, ktero ste mi poslali, sem prav zadovoljen, ker dobro izvršuje svoj poklic. Vas bodem priporočal. S pozdravom Šim. Obloušek.
Köbl, 19. sept. 1902.

Gospod Jože Pfeifer!
Naznanim Vam, da sem jaz popolnoma zadovoljen z mlatilnico, ktero sem kak naročeno od Vas sprejel. Priporočam vsakemu, kteri mlatilnico potrebuje, naj si njo naroči pri g. Jožef Pfeifer-ju v Hočah. Spoštovanjem Johan Omulec, kmet.
Sv. Anton v Sl. gor., 26. jan. 1902.

Srčna zahvala blagorodnemu g. Jožefu Pfeifer.
Za sprejeti mlatilni stroj, da bi nepoškodovan služil mnogo let nam, ako se poškoduje, se priporočamo Vašim popravkom. In tudi naši kmeti se priporočajo za drugo leto Vašim strojem. Srčen pozdrav Lorenc Cajnkar.
V Rakovcih, 18. avg. 1901.

Cenjeni gospod tovarnar!
Zahvalujem se Vam za mlatilnico in tudi Vam

pošlem spričevalo, ker z mlatilnico sem popolnoma zadovoljen. Vas pozdravlja Martin Bočko.
Hrastnik, 17. marca 1903.

Ta prva hvala za dobro mlatilnico, katero sem od Vas dobil, sem silno zadovoljen. Prosim pošlite mi stroj za sadje po najnižji ceni. Vaš prijatelj Alojz Vračko.
Sv. Jakob v Slov. gor., 7. sept. 1902.

Blagorodni gospod Jožef Pfeifer v Hočah!
Za sprejeti mlatilni stroj in za gepelj se zahvalujem, ker se z enim konjem izvrstno mlati. Jaz spodaj podpisani priporočam, ako si želi kdo mlatilnico ali gepelj naročiti, naj si naroči pri g. Jož. Pfeifer-ju v Hočah, kteri izvrši hitro svojo delo. Spoštovanjem Janez Kristovič, posestnik.
V Bukovci pri Sv. Marku, 9. avg. 1902.

Spoštovani gosp. Jožef Pfeifer!
Naznanim Vam, da sem z mlatilnico, ktero sem od Vas kupil, popolnoma zadovoljen. Mlatili smo pšenico, žito in oves in na splošno zadovoljnost, kakor pravilno izvršuje ta stroj svojo nalogo. Vas bodem vsakemu priporočal. Vas pozdravljam V Kamci, 8. sept. 1902. Matija Mole.

Blagorodni gospod!
Naznanim Vam, da sem popolnoma zadovoljen z rezalnico, ktera mi služi prav ogodno rezanju vsake vrste krme. Vas vsakemu priporočam, kteri si želi rezalnico kupiti. S pozdravom Janez Bauman, posestnik.
Na Humu, 29. febr. 1903.

Velecenjeni gospod!
Mlatilnico, ktero ste mi izdelali, služi dobro svojemu poklicu, vsled tega se Vam zahvalujem in ostanem z odličnim spoštovanjem Vaš V Savci, 22. vinotoka 1902. Jakob Rižnar.

Zahvalujem se Vam za poslano mlatilnico, ker dobro delo izvršuje. Vas pozdravljam V Gorici, 25. marca 1903. Franc Ašič, posestnik.

Gospod J. Pfeifer!
Mlatilnico sem sprejel in mi do sedaj že ustrega. Spoštovanjem Mihael Mandl.
Sv. Križ, 12. oktobra 1902.

Naznanjam Vam in se zahvalujem za mi poslano rezalnico. Prav dobra je, Vas priporočam, kdo si hoče kupiti dobro rezalnico, naj si njo pri Vas naroči, bo jako zadovoljen. Vas pozdravljam Sv. Kunigunda na Pohorju, Franc Gričnik.
23. marca 1903.

Spoštovani gospod!
Naznanim Vam, da je dobra mlatilnica, ktero sem si od Vas pripeljal. S pozdravom V Obrižu p. Središče, 18. avg. 1902. Ivan Borko.

Blagorodni gospod!
Naznanim Vam, da sem z mlatilnico, ktero sem pri Vas kupil, popolnoma zadovoljen. Tudi mi pošlite naročeni Trieur (ali čistilnico), ker njo silno potrebujem. Spoštovanjem V Jursincih, 11. marca 1903. Jakob Majeric.

Vaša mi poslana ročna mlatilnica je izvrstno dobra, sem z njo popolnoma zadovoljen. Z odličnim spoštovanjem Alojz Škrinjar, kmet.
Libanja, 22. vinotoka 1902.

Silno dolgo mi niste poslali mlatilnice, a vendar je prišla in sem s tisto tudi prav zadovoljen. Vas bodem priporočal. Vas srčno pozdravlja Bilča ves v Rožni dolini Bistrica, F. Martič.
23. decembra 1902.

Spoštovani gospod!
Naznanim Vam, da sem Vam denarje za mlatilnico poslal, in sem z njo tudi prav zadovoljen. S spoštovanjem Franc Čuš.
V Gaberniku pri Jursincih, 15. julija 1902.

Gospod Jožef Pfeifer!
Zahvalim se za mi poslano železne cevi in sesalko za moj studenec. Vleče vodo prav dobro. S pozdravom Franc Marin.
Malevina pri Sv. Tomažu, 14. marca 1903.